

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2024

633/2024

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevasta tiedotusaineistosta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään elintarvikelain (297/2021) 21 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevan tiedotusaineiston sisällöstä ja jakelusta.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- tiedotusaineistolla* eri tiedotuskanavien kautta välitettyä kirjallista ja audiovisuaalista aineistoa sekä niihin liittyvää välineistöä, jossa on imettämiseen sekä imeväisten ja pikkulasten ruokintaan, ruokailutottumuksiin tai ravitsemukseen liittyviä kuvauksia tai ohjeita; tiedotusaineistoa eivät ole elintarvikelainsäädännössä edellytetyt elintarviketiedot;
- kaupallisella tiedotusaineistolla* tiedotusaineistoa, joka on osittain tai kokonaan teollisuuden tai kaupan kustantama;
- imeväisellä* alle 12 kuukauden ikäistä lasta;
- pikkulapsella* 1–3 vuotiasta lasta;
- äidinmaidonkorvikkeella elintarviketta*, joka on tarkoitettu imeväisille ensimmäisten elinkuukausien aikana ja joka yksinään tyydyttää tällaisten imeväisten ravitsemukselliset tarpeet siihen asti, kun otetaan käyttöön soveltuva täydentävä ravinto;
- vieroitusvalmisteella* elintarviketta, joka on tarkoitettu imeväisille silloin, kun otetaan käyttöön soveltuva täydentävä ravinto, ja joka muodostaa pääasiallisen nesteosuuden tällaisten imeväisten vähiten monipuolistuvassa ruokavaliassa;
- erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitettulla elintarvikkeella* erityisesti valmistettua tai koostettua ja lääkärin valvonnassa tapahtuvaan potilaiden, myös imeväisten, ruokavaliohoitoon tarkoitettua elintarviketta; se on tarkoitettu ainoaksi tai osittaiseksi ravinnoksi potilaille, joiden tavallisten elintarvikkeiden tai niiden sisältämien tiettyjen ravintoaineiden tai aineenvaihduntatuotteiden nauttiminen, sulatus, imeytyminen, aineenvaihdunta tai erittäminen on puutteellista, huonontunutta tai häiriintynyttä tai joilla on muita lääketieteellisesti määritettyjä ravitsemuksellisia tarpeita ja joiden ravinnonsaantia ei voida turvata pelkästään tavanomaista ruokavaliota muuttamalla (jäljempänä *kliininen ravintovalmiste*).

Tiedotusaineiston sisältö

Tiedotusaineiston, jossa käsitellään imeväisten ruokintaa ja joka on tarkoitettu raskaana oleville, perheille ja niille, joiden työhön kuuluu imeväisten ja pikkulasten ravitseminen, on tuettava lapsen tervettä kasvua ja kehitystä edistävää hoitoa ja varhaista vuorovaikutusta. Tiedotusaineiston on rajoitettava tieteelliseen ja tosiasioihin perustuvaan tietoon eikä siinä saa ilmaista tai antaa ymmärtää, että korvikeruokinta olisi samanarvoista tai parempi vaihtoehto kuin imetys.

Imeväisen ruokintaa koskevan tiedotusaineiston on sisällettävä tiedot seuraavista asioista:

- 1) imetyksen edut ja paremmuus verrattuna muuhun ruokintaan;
- 2) raskaana olevan ravitseminen ja valmistautuminen imetykseen ja sen ylläpitämiseen;
- 3) menettely imetyksen ongelmatilanteissa;
- 4) osittaisen korvikeruokinnan aloittamisen haitallinen vaikutus imetykseen;
- 5) vaikeus peruuttaa päätös olla aloittamatta imetystä;
- 6) vaikeus aloittaa imetys uudelleen, jos imetys on lopetettu;
- 7) äidinmaidonkorvikkeen, vieroitusvalmisteen ja kliinisen ravintovalmisteen asianmukainen käyttö tarvittaessa.

Kun tiedotusaineisto sisältää tietoja äidinmaidonkorvikkeen, vieroitusvalmisteen tai kliinisen ravintovalmisteen käytöstä, siinä on kerrottava valmisteen käytön sosiaalisista ja taloudellisista seurauksista sekä sopimattoman ravinnon tai väärin ruokintamenetelmien aiheuttamista terveysriskeistä. Lisäksi aineistossa on kerrottava äidinmaidonkorvikkeen, vieroitusvalmisteen ja kliinisen ravintovalmisteen tarpeettoman ja virheellisen käytön aiheuttamista terveysriskeistä. Tiedotusaineistossa ei saa esittää äidinmaidonkorvikkeen, vieroitusvalmisteen tai kliinisen ravintovalmisteen käyttöä ihanteellisena.

Tiedotusaineistossa ei saa mainita imeväisille tai pikkulapsille tarkoitettuja valmisteita kauppanimillä, mutta tiedotusaineistossa saa olla aineiston lahjoittajayhtiön nimi tai nimi-lyhenne. Kuitenkin imeväisille tarkoitettuja kliinisiä ravintovalmisteita käsittelevässä tiedotusaineistossa saa olla valmisteen kauppanimi. Tiedotusaineistossa ei saa olla tuotteisiin liittyvää tietoa.

Kaupallisen tiedotusaineiston hyväksyminen

Imeväisten ruokintaa koskevan kaupallisen tiedotusaineiston on oltava Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjallisesti ennalta hyväksymää. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää listaa hyväksytyistä aineistoista, ilmoittaa koskeeko aineistoa 5 §:n 1 momentissa säädetty jakelun rajoitus, ja huolehtii siitä, että lista on julkisesti saatavilla.

Kaupallisen tiedotusaineiston ja näytteiden jakelu

Äidinmaidonkorviketta, vieroitusvalmistetta tai imeväisille tarkoitettua kliinistä ravintovalmistetta koskevaa kaupallista tiedotusaineistoa saa jakaa vain terveydenhuoltojärjestelmän kautta ja vain niille kuluttajille ja lasten hoidosta vastaaville henkilöille, jotka terveydenhuoltohenkilöstön arvion mukaan sitä tarvitsevat.

Terveyden- ja sosiaalihuollon toimitiloja ei saa käyttää äidinmaidonkorvikkeiden ja vieroitusvalmisteiden esittelyyn tai myynninedistämiseen.

Vieroitusvalmisteen valmistaja ja myyjä eivät saa luovuttaa korvauksetta tai alennettuun hintaan kuluttajille valmisteita, näytteitä tai muita myynninedistämislahjoja suoraan eivätkä epäsuorasti terveydenhuoltojärjestelmän tai sosiaali- tai terveydenhuollon ammat-

tihenkilöiden kautta. Äidinmaidonkorvikkeen lahjoituksista ja myynninedistämislahjoista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 täydentämisestä äidinmaidonkorvikkeiden ja vieroitusvalmisteiden koostumusta ja niistä annettavia tietoja koskevien erityisvaatimusten sekä imeväisten ja pikkulasten ravitsemisesta annettavia tietoja koskevien vaatimusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/127 10 artiklassa. Imeväisten kliinisten ravintovalmisteiden lahjoituksista ja myynninedistämislahjoista säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 609/2013 täydentämisestä erityisiin lääkinällisiin tarkoituksiin tarkoitettujen elintarvikkeiden koostumusta ja niistä annettavia tietoja koskevien erityisvaatimusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/128 8 artiklan 6 kohdassa.

6 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä **joulukuuta** 2024.

Tällä asetuksella kumotaan imeväisen ja pikkulapsen ruokintaa koskevasta tiedotusaineistosta annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (267/2010).

Tiedotusaineisto, joka ei ole tämän asetuksen mukaista, on poistettava jakelusta loka-kuun 2026 loppuun mennessä.

Helsingissä 15.11.2024

Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso

Neuvotteleva virkamies Sirpa Sarlio